

LAMMIN SEURAKUNTA†

YMPÄRISTÖKASVATUSSUUNNITELMA
2023 – 2027

Teologiset lähtökohdat

Lähtökohtamme on luomisen teologiassa. Jumala on koko maailman ja elämän Luoja. Elämän säilyminen, heikoimmista huolehtiminen, oikeudenmukaisuuden toteutuminen ja ihmisten välinen myötätunto ovat esimerkkejä siitä, että Jumala vaikuttaa luomakunnassaan ja rakastaa luotujaan. Meidän velvollisuutemme on suojella ja varjella Jumalan luomaa maailmaa. (Ks. Katekismuksen 1. uskonkappale ja 1.Moos.1:1 ja 1.Moos.2:15)

Tavoitteet

Haluamme omilla toimillamme kunnioittaa Jumalan luomistyötä ja Hänen luomaansa maailmaa, säästää luontoa sekä hidastaa ilmastonmuutosta. Pyrimme edistämään kestävästä muutosta ihmisten elämäntavoissa ja valinnoissa koko elämänkaaren ajan. Pohjanamme on kirkon yhteinen energia- ja ilmastostrategia, jonka tavoitteena on hiilineutraali kirkko vuoteen 2030 mennessä.

Yhteisiä kärkiämme:

1. Hartaus- ja jumalanpalveluselämä

Lammin seurakunnassa on pitkä perinne jumalanpalvelus- ja hartauselämästä luonnossa. Vietämme vuosittain touko-syyskuun aikana Luomakunnan sunnuntaita. Luomakunnan sunnuntain teemat ovat vahvasti mukana myös kesäaikaan järvien rannoilla tai muualla ulkona pidettävissä Suven laulut -tilaisuuksissa. Kylvöjen siunaamisen rukoushetket sekä sadonkorjuun kiitosjuhlat kuuluvat myös vuosittain toistuviin tapahtumiin.

Kesäaikana järjestämme niin Lammilla kuin Tuuloksessakin useita metsäkirkkoja ja kesäkirkkoja. Yhteistyökumppaneina näissä ovat paikalliset metsästysseurat ja / tai kyläyhdistykset. Lammin ja Tuuloksen hautausmailla järjestämme kummallakin Hautausmaajumalanpalvelukset kesäkesällä sekä jouluaattona Hautausmaahartaudet.

Järjestämme ja osallistumme myös erilaisiin pyhiinvaelluksiin. Ns. Pieni pyhiinvaellus toteutetaan joka toinen vuosi jollain luontopolulla Lammin tai Tuuloksen pitäjien alueella. Vuorovuosin edellisen kanssa järjestämme Pyhän Laurin kirkkovaelluksen Hollolan seurakunnan, sekä Hämeenkosken ja Kärkölän kappeliseurakuntien kanssa. Sekä Lammin että Tuuloksen hautausmailla on käytössä mobiilipohjaiset hautausmaakierrokset, jotka on mahdollista kiertää myös tulostetun opasvihkosen kanssa. Kesällä 2022 valmistuu Lammin seurakunnan toimesta myös mobiilipyhiinvaellusreitti Evon retkeilyalueelle.

Luonto on maalaisseurakunnassa hyvin lähellä. Niinpä luontoon liittyvät aiheet ovat edellä lueteltujen erillisten tilanteiden ja tilaisuuksien ohella luonnollinen osa muidenkin tilaisuuksien ohjelmaa. Kesäaikaan koristelemme myös kirkkojen alttareita kirkkopihosta poimituilla kukilla tai luonnonkukilla.

2. Viestintä

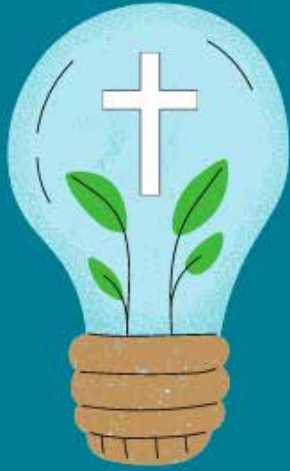
Ympäristöviestintä on osa seurakunnan kokonaisviestintää ja sen suunnittelua. Seurakunnan eri kanavissa pidetään säännöllisesti esillä ympäristöön liittyviä teemoja. Useita luonnossa toteutettavia tilaisuuksia myös suoratoistetaan internetin välityksellä. Rohkaisemme ja haastamme viestinnässämme ja toiminnassamme jäsenemme mukaan ilmastotyöhön ja hiilineutraaliustavoitteisiin. Otamme aktiivisen osan ympäristökeskusteluun ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

3. Kasvun kaaren eri vaiheet

Varhaiskasvatuksessa panostetaan ennen kaikkea arjen valintoihin. Valinnat näkyvät kaikenlaisessa tekemisessä; roskien lajittelussa, kierrätysmateriaalien sekä luonnonmateriaalien käytössä, laadukkaiden ja kestävien lelujen sekä muiden materiaalien hankinnassa.

Olemme mahdollisuuksien mukaan paljon ulkona. Teemme retkiä ja hyödynnämme lähiympäristöä: metsiä, leikkipuistoja, leirikeskusta, retkeilyalueita. Toimintahetkissä liitämme

luonnon mukaan lapsille ominaisella tavalla: liikkuen, tutkien, ihmetellen, ihastellen. Retkillä, tilaisuuksissa ja tapahtumissa vähennämme kertakäyttöisten astioiden käyttöä sekä käytämme Reilun kaupan tuotteita. Opettelemme yhdessä veden ja paperin säästämistä ohjeistamalla lapsia ja näyttämällä esimerkkiä. Opettelemme luonnossa liikkeessä jokamiehen oikeuksia sekä ympäristönsuojelua. Huolehdimme yhdessä roskien keräämisestä ja niiden pois kuljettamisesta.

NUORTEN JA RIPPIKOULULAISTEN luontosuhdetta vahvistetaan opetuksessa, lauluissa ja hartauksissa sekä soveltuvin osin rippikoulutyön ja nuorisotyön ohjelmissa. Käytämme leirien järjestämiseen seurakuntamme alueella

olevaa leirikeskusta ja järjestämme leirejä lähinnä kesäaikaan. Emme tee etäälle suuntautuvia retkiä. Olemme nuorten kanssa ja leireillä mahdollisimman paljon ulkona ja liitämme luonnon eri tavoin hartauksiin, leirijumalanpalveluksiin sekä rippikoulun ohjelmaan. Vältämme ruokahävikkiä. Käytämme leirimatkoilla yhteiskuljetusta aina kun se vain on järkevää. Olemme ja liikumme vesillä, metsissä ja muutenkin luonnossa vastuullisesti. Lajittelemme jätteet, kierrätämme aktiivisesti materiaaleja, laitteita, pelejä ja välineitä yli työalarajojen.

AIKUISTEN JA VARTTUNEEMMAN VÄEN kanssa käsitellään myös luonnon ja ihmisen suhdetta ihastellen, kuunnellen ja keskustellen. Ympäristöteemat ovat luontevasti läsnä jumalanpalveluksissa, hartauksissa, luonnossa toteutettavissa lauluilloissa ja erilaisilla pyhiinvaelluksilla (vrt. kohta Hartaus- ja jumalanpalveluselämä) koko kirkkovuoden ajan.

4. Ilmastomuutokseen liittyvä tunteiden käsittely

Erilaisissa seurakunnan kokoontumisissa puhutaan ilmastonmuutoksesta, luontokadosta ja niihin liittyvistä ajatuksista ja tunteista. Kuunnellaan edellä mainittuihin asioihin liittyviä pelkoja ja ahdistusta herkällä korvalla, rohkaistaan luottamaan Jumalan huolenpitoon ja vaalitaan toivoa. Ihastellaan yhdessä Jumalan luomaa maailmaa, kiitetään ja ylistetään Häntä siitä. Nuorempien kanssa ilmastonmuutokseen liittyviä tunteita käsitellään leikeissä, saduissa ja loruissa, joissa eläydytään kunnioittamaan luontoa, ihmistä ja eläintä.

5. Luontopolut ja hiljaisuudelle varatut paikat

Pidämme yllä ja valmistamme hiljaiseen mietiskelyyn ja rukoukseen sopivia kohteita luontoon. Hyödynnämme mobiilisovelluksia tähän tarkoitukseen. Puistomaiset ja vehreät hautausmaamme ovat penkkeineen avoinna kaikille hiljaisuuden ja rauhan etsijöille.

7. Liikkuva seurakunta

Kannustamme työntekijöitä ja kaikkia seurakuntalaisia liikkumaan erityisesti kävellen ja pyöräillen aina kun se on mahdollista. Erilaiset vaellukset sekä liikkuen toteutetut tapahtumat ja kohtaamiset rohkaisevat ihmisiä kunnoittamaan sekä ympäröivää luontoa että itseään liikkuvana, hengellisenä ja ruumiillisena toimijana.

6. Leirit, retket ja muut tapahtumat

Suosimme leirien järjestämisessä oman seurakuntamme alueella olevaa Kaunisniemen leirikeskusta. Luontoon suuntautuvilla retkillä, metsä- ja kesäkirkoissa ja ohjatuilla pyhiinvaelluksilla hyödynnämme Lammin ja Tuuloksen alueiden maastoja, luontokohteita, kylien yhteisrantoja, luontopolkuja ja retkeilyreitettä nuotiopaikkoineen. Erityisesti hyödynnämme Evon retkeilyalueen valmiita reittejä.

Olemme leireillä mahdollisimman paljon ulkona ja järjestämme vuosikierrossa useita ulkoilmatapahtumia. Vältämme ruokahävikkiä ja ohjaamme osallistujia ottamaan ruokaa vain sen verran kuin tarvitsee. Muistutamme eri yhteyksissä jokamiehen oikeuksista ja opetlemme / toteutamme niiden mukaista elämää luonnossa liikkuen.

8. Verkostoyhteistyö ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Osallistumme mahdollisuuksien mukaan maanlaajuisiin, kansallisiin ja paikallisiin ympäristötapahtumiin ja -kampanjoihin toisten kirkkojen ja toimijoiden kanssa. Useita jumalanpalvelus- ja hartauselämään liittyviä luonnossa järjestettäviä tapahtumia toteutamme yhteistyössä muiden paikallisten toimijoiden kanssa. Huomioimme myös toiminnassamme erilaisia tempauksia, kuten keväiset ympäristön siivoustalkoot ja syksyisen Reilun kaupan viikon. Pidämme monissa yhteistyöhankkeissamme ja -verkostoissamme rohkeasti esillä ympäristönäkökulmaa.

9. Seurakunnan ympäristötapahtumien vuosikello

Uuden, valmistumassa olevan toimintastrategiamme visiossa luomakunta- ja luonto -teema on keskeisesti esillä. Siten nämä teemat tulevat olemaan vahvasti mukana tulevien vuosien toimintasuunnitelmia tehtäessä. Ekotekojen vuosikello liitetään osaksi toiminta- ja taloussuunnittelun vuosikelloa. Ekotekojen vuosikellosta löytyvien tapahtumien huomioiminen vaihtelee vuosittain työaloittain. Toiminnassamme näkyvät eri tavoin muun muassa Suomen luonnon päivä, Maailman ympäristöpäivä, Luonnonkukkien päivä, Lintujen pihabongauspäivä ja Ekumeeninen vastuuviikko.

10. Seurakunta ekologisesti toimiva yhteisön esimerkkinä

Olemme ylpeästi ympäristödiplomiseurakunta. Lajittelemme, kierrätämme ja kompostoimme kiinteistöjen ja hautausmaiden jätteet huolellisesti. Vältämme turhaa kopiointia ja uusiokäytämme kirjekuoria ja papereita. Käytämme mahdollisuuksien mukaan reiluja ja ympäristöystävällisiä tuotteita, ja kerromme tästä seurakuntalaisille. Käytämme enenevässä määrin kierrätysmateriaaleja.

Vähennämme sähkön ja veden kulutusta kiinteistöisämme ja sammutamme turhat valot. Huolehdimme yhteisten tilojen siisteydestä.

Tehtävämme tässä kaikessa on olla esimerkkinä, opastajina ja kumppaneina seurakuntalaisille.

LAMMIN SEURAKUNNAN YMPÄRISTÖKASVATUSSUUNNITELMA 2023 - 2027

SUOMEN[†]
EV.LUT.
KIRKKO

KIRKON
YMPÄRISTÖ-
DIPLOMI

HELSINKI-UUSIMAAN KIRKKO 2020

LAMMIN
SEURAKUNTA